การเตรียมความพร้อมสำหรับนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อรองรับการเปิดตลาดหลักทรัพย์อาเซียน : กรณีศึกษา นักลงทุนบริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน) ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Preparing for Investors in the Stock Exchange to Support the ASEAN Stock Exchange: A Case Study of Investors in Finansia Syrus Securities Public Company Limited in Hatyai, Songkhla

ศิริวรรณ เลาหวิริยะกมล[1] Siriwan Laohawiriyakamol

ธนาวุธ แสงกาศนีย์[2] Thanawut Saengkassanee

พรทิพย์ จิระธำรง[3] Porntip Kirathumrong

คำสำคัญ: การเตรียมความพร้อม, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ตลาดหลักทรัพย์อาเซียน

Keywords: Preparation, Stock Exchange of Thailand, ASEAN Stock Exchange

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของนักลงทุนที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุนบริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน) 2) เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุนบริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักลงทุนรายย่อยประเภทบุคคลธรรมดาที่ลงทุนในหลักทรัพย์ จำนวน 141 ราย จากจำนวนทั้งหมด 217 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมคือแบบสอบถามและนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถิติ ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนมีทัศนคติการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนของความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนของความรู้สึก และส่วนของพฤติกรรม อยู่ระดับมาก

---

[1]มหาบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Email : siriwan.l@fnsyrus.com

[2]ดร.อาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Email : thanawut.sa@psu.ac.th

[3]อาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Email : porntip.ki@psu.ac.th

นักลงทุนมีระดับความรู้ความเข้าใจในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1(รู้ว่าคืออะไร) ระดับที่ 2(รู้ว่าเป็นอย่างไร/รู้วิธีการ) ระดับที่ 3(รู้ว่าทำไม/รู้เหตุผล) ระดับที่ 4(ใส่ใจกับเหตุผล) โดยตอบถูกต้องมากที่สุด คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัทหลักทรัพย์ ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการลงทุนตลาดหลักทรัพย์อาเซียนแก่นักลงทุน และเป้าหมายของการเปิดตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องของกลุ่มหลักทรัพย์ในอาเซียนและดึงดูดการลงทุนมายังภูมิภาคเอเชีย และปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ทัศนคติการลงทุนและความรู้ความเข้าใจในการลงทุนแตกต่างกัน

Abstract

The purposes of this minor thesis are 1) to study the attitude of investors of Finansia Syrus Securities Public Co.,Ltd. toward the ASEAN Stock Exchange, 2) to measure the cognition about the ASEAN Stock Exchange of Finansia Syrus Securities Public Co.,Ltd.'s investors, and The sample consists of 141 people from total of 217 who are the individual investors. The instrument of this research is three close-ended questionnaire The data were analyzed by the using descriptive statistics.We found that Investors have an attitude of investment in ASEAN Stock Exchange in the level of very interested which include 3 parts Cognitive Component in the level of moderate, Affective Component and Conative Component in the level of much.

Investors have the cognitive investment in ASEAN Stock Exchange in the level of much which include 4 level. Level 1 Know-what, level 2 Know-how, level 3 Know-why, level 4 Care-why. The most accurate answer is The Stock Exchange of Thailand and Securities companies should promote a better understanding of investment in ASEAN Stock Exchange for investors and the goal of opening ASEAN Stock Exchange to increase the liquidity of the securities in ASEAN and attract investment to Asia. Moreover personal factors have not any effect to investment attitude and cognitive investment.

บทนำ

การพัฒนาตลาดทุน จะต้องให้เกิดความสมดุลในระบบการเงิน ต้องพัฒนาตลาดทุนเพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก โดยอาศัยการเชื่อมโยงตลาดทุนของแต่ละประเทศในอาเซียนเข้าด้วยกัน ผ่านการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์อาเซียน (ASEAN Exchanges)

ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์ไทยมีมูลค่าตลาดหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) เป็นอันดับ 27 ของโลก แต่เมื่อมีการรวมตลาดหลักทรัพย์อาเซียนเข้าด้วยกันจะขยับขึ้นมาเป็นอันดับ 8 ของโลก นั่นจะทำให้ตลาดหลักทรัพย์อาเซียนในภาพรวมมีความน่าสนใจในมุมมองของนักลงทุนทั่วโลก โดยตามแผนจะรวมตลาดหลักทรัพย์ 7 แห่งใน 6 ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าด้วยกัน ประกอบด้วยตลาดหลักทรัพย์ของสิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซียและเวียดนาม 2 แห่ง (โฮจิมินท์และฮานอย) ซึ่งจะมีจำนวนหุ้นรวมกันประมาณ 3,778 บริษัท มีมูลค่าตลาดรวมประมาณ 2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ปัจจุบันความร่วมมือดังกล่าวสามารถซื้อขายเชื่อมโยงกันแบบไร้พรมแดน นำร่องด้วยกัน 3 ตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์(Singapore Stock Exchange : SGX) ตลาดหลักทรัพย์มาเลเซีย (Bursa Malaysia : MYX) และตลาดหลักทรัพย์ไทย (The Stock Exchange of Thailand : SET) โดยตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์และมาเลเซีย เปิดให้บริการซื้อขายผ่าน ASEAN Link ในวันที่ 18 กันยายน 2555 และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อเชื่อมระบบการซื้อขายในวันที่ 15 ตุลาคม 2555 ตลาดหลักทรัพย์ฟิลิปปินส์จะเป็นประเทศต่อมา และที่เหลืออีก 3 ตลาดจะมีการทยอยเข้าร่วมระบบการซื้อขายในลำดับถัดไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันยกระดับหลักทรัพย์ในอาเซียนให้เป็นที่ยอมรับ(Asset Class)ในสายตาของนักลงทุนทั่วโลก ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนในอาเซียนสามารถระดมทุนด้วยต้นทุนที่ต่ำลงและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งลดต้นทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนให้แก่นักลงทุนทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน

ผู้ศึกษาจึงได้เห็นถึงความสำคัญ และมีความสนใจที่จะศึกษาการเตรียมความพร้อมสำหรับนักลงทุนในประเทศ เมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติและระดับความรู้ความเข้าใจของนักลงทุนที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์อาเซียน ว่าเป็นอย่างไร อยู่ในระดับใด มีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด สำหรับการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เพื่อนำมาเป็นข้อเสนอแนะให้บริษัทหลักทรัพย์สามารถนำผลการศึกษามาพัฒนาบริษัท หาแนวทางและเตรียมความพร้อมในการลงทุนสำหรับนักลงทุนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักลงทุนที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุนบริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน)

2. เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุนบริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงทัศนคติของนักลงทุนที่มีต่อตลาดหลักทรัพย์อาเซียน

2. ทราบระดับชั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

3. ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษา มาเป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมด้านการลงทุนให้กับนักลงทุน

4. ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษามา ปรับปรุงและพัฒนาระบบการซื้อขาย เพิ่มองค์ความรู้และพัฒนาทักษะความชำนาญของบุคลากร เพื่อเพิ่มขีดสามารถในด้านการบริการและการให้คำปรึกษาแก่นักลงทุน

การตรวจเอกสาร/ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางและพื้นฐานในการวิจัยดังนี้

1.ตลาดหลักทรัพย์อาเซียน(ASEAN Exchanges)

เกิดจากความร่วมมือของตลาดหลักทรัพย์ 7 แห่งใน 6 ประเทศสมาชิกอาเซียนประกอบด้วยตลาดหลักทรัพย์ของสิงคโปร์ (SGX) มาเลเซีย (MYX) ไทย (SET) ฟิลิปปินส์ (PSE) อินโดนีเซีย (IDX) และเวียดนาม 2 แห่ง (โฮจิมินท์ (HOSE) และฮานอย (STC) เบื้องต้นความร่วมมือดังกล่าวสามารถซื้อขายเชื่อมโยงกันแบบไร้พรมแดน มีอยู่ด้วยกัน 3 ตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์, ตลาดหลักทรัพย์มาเลเซีย และตลาดหลักทรัพย์ไทย มีบริษัทจดทะเบียนรวมกันกว่า 3,778 บริษัท มีมูลค่าตลาดรวมกันกว่า 2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสูงเป็นลำดับที่ 8 ของตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลก

2.ทฤษฎีการลงทุน

การลงทุน หมายถึง การกันเงินไว้จำนวนหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อ ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับในอนาคตซึ่งจะชดเชยให้แก่ผู้กันเงิน โดยกระแสเงินสดรับนี้ควรคุ้มค่ากับอัตราเงินเฟ้อ และคุ้มค่ากับความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับกระแสเงินสดรับในอนาคต (จิรัตน์ สังข์แก้ว, 2544, หน้า 7 อ้างอิงจาก Reilly, 1992)

3. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

Schiffman; & Kanuk. 2007: 235 ได้กำหนดองค์ประกอบทัศนคติ 3 ส่วน คือ 1. ส่วนของความเข้าใจ(Cognitive Component) คือความรู้(Knowledge) การรับรู้(Perception) ความเชื่อ(Beliefs) 2. ส่วนของความรู้สึก(Affective Component) จะสะท้อนอารมณ์(Emotion) หรือ ความรู้สึก

(Feeling) ที่มีต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 3. ส่วนของพฤติกรรม (Conative Component หรือ Behavior หรือ Doing) จะสะท้อนถึงแนวโน้มของพฤติกรรม

4. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

เจมส์ เบรน ควิน (อ้างถึงใน สำนักงาน ก.พ.รและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ 2548: 16) แบ่งระดับความรู้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 Know-what(รู้ว่าคืออะไร) เป็นความรู้เชิงรับรู้ หรือความรู้ที่ได้รับมาจากการเรียน เห็นหรือจดจำ ระดับที่ 2 Know-how(รู้ว่าเป็นอย่างไร/รู้วิธีการ) เป็นความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ระดับที่ 3 Know-why(รู้ว่าทำไม/รู้เหตุผล) เป็นความเข้าใจที่ลึกซึ้งเชิงเหตุผลที่สลับซับซ้อนขึ้น พัฒนาได้บนพื้นฐานของประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาและการอภิปรายร่วมกับผู้อื่น ระดับที่ 4 Care-why(ใส่ใจกับเหตุผล) เป็นความรู้ในลักษณะการสร้างสรรค์ที่มาจากตัวเอง บุคคลที่มีความรู้ในระดับนี้จะมีเจตจำนง แรงจูงใจ และการปรับตัวเพื่อความสำเร็จ ดังนั้นในการจัดการความรู้ ต้องคำนึงถึงระดับของความรู้เพื่อก่อให้เกิดการบรรลุผลด้วย

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักลงทุนรายย่อยประเภทบุคคลธรรมดาที่ลงทุนในหลักทรัพย์ ผ่านบริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน) สาขาหาดใหญ่ 1 ที่มีการทำรายการซื้อขาย (Active)ในระยะเวลาตั้งแต่ เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน 2558 จำนวน 217 ราย (ภายใต้การดูแลของที่ปรึกษาการลงทุน จำนวน 6 ราย) คำนวณหากลุ่มตัวอย่าง (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553: 45) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 141 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์อาเซียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และแบบร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายลักษณะของข้อมูล

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3. การเปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าที(t-test) ระหว่างตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ(F-test) ระหว่างตัวแปรที่จำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม พร้อมทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffé

ผลการวิจัย

พบว่ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 141 คน เป็นเพศชายและเพศหญิง ในปริมาณใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 50.4 และ 49.6 ส่วนใหญ่มีอายุ ตั้งแต่ 31-60 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 81.56 สถานภาพสมรส จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 57.4 ประกอบอาชีพเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-60,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 51.77 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ มากกว่า 5 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3

ทัศนคติการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง ความรู้สึก อยู่ระดับมากและพฤติกรรม อยู่ระดับสนใจลงทุนมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาในส่วนความเข้าใจ นักลงทุนทราบว่ามีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558 มากที่สุด ส่วนของความรู้สึก นักลงทุนมีทัศนคติการลงทุนในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีความรู้สึกมากที่สุด คือ นักลงทุนสนับสนุนให้บริษัทหลักทรัพย์มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านตลาดหลักทรัพย์อาเซียนแก่นักลงทุน และส่วนของพฤติกรรม นักลงทุนมีทัศนคติการลงทุนในระดับมากทุกข้อเช่นกัน โดยนักลงทุนสนใจที่จะหาความรู้และรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนมากที่สุด

ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 141 คน จำแนกตามจำนวนข้อที่ถูกต้อง นักลงทุนส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนอยู่ในระดับมาก จำนวนข้อที่ตอบถูก 10-12 ข้อ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 53.19 รองลงมา คือ ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง จำนวนข้อที่ตอบถูก 6-9 ข้อ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 41.84 และระดับความรู้ความเข้าใจน้อย ตอบถูก ต่ำกว่า 6 ข้อ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.97 ตามลำดับ

การตอบแบบสอบถามของนักลงทุนเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจด้านการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ระดับที่ 1(รู้ว่าคืออะไร) กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องมากที่สุดคือ ตลาดหลักทรัพย์อาเซียนเป็นการติดต่อซื้อขายหลักทรัพย์ระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลของแต่ละประเทศ ระดับที่ 2(รู้ว่าเป็นอย่างไร/รู้วิธีการ) กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องมากที่สุดคือ นักลงทุนที่ประสงค์จะทำการซื้อขาย ต้องเปิดบัญชีซื้อขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศนั้น ๆ ระดับที่ 3(รู้ว่าทำไม/รู้เหตุผล) ตอบถูกต้องมากที่สุด คือ ประสบการณ์การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทยจะช่วยให้เข้าใจการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนได้ง่ายขึ้น ระดับที่ 4(ใส่ใจกับเหตุผล) ตอบถูกต้องมากที่สุดใกล้เคียงกันคือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัทหลักทรัพย์ ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการลงทุนตลาดหลักทรัพย์อาเซียนแก่นักลงทุน และเป้าหมายของการเปิดตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องของกลุ่มหลักทรัพย์ในอาเซียนและดึงดูดการลงทุนมายังภูมิภาคเอเชีย ตอบถูกต้อง

บทสรุป วิจารณ์และข้อเสนอแนะ

(1)ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 31-60 ปี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 60,000 บาท และมีประสบการณ์การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ มากกว่า 5 ปี หมายความว่า นักลงทุนจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อยู่ในวัยทำงาน มีความรู้พื้นฐานระดับปริญญาตรี มีอาชีพและรายได้ สามารถเรียนรู้ รับความเสี่ยง เปิดรับและแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้และการออม ซึ่งสอดคล้องกับ วิทวัส รุ่งเรืองผล (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนทางการเงินว่า ผู้ที่มีการวางแผนทางการเงินส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้ส่วนตัวสูงหรือมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่อครอบครัวสูง มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ลงทุนกับหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ และทัศนคติที่นำมาสู่การลงทุนคือความอยากรู้และอยากมีประสบการณ์

(2)ทัศนคติการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ส่วนของความเข้าใจ ส่วนของความรู้สึก และส่วนของพฤติกรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก หมายความว่า นักลงทุนตอบรับการเข้าร่วมในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของไทยและสนใจที่จะลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ สมรักษ์และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับมากและมีทัศนคติต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับเห็นด้วยซึ่งเป็นทัศนคติในเชิงบวก ว่าจะช่วยขยายการค้า การลงทุนและการบริการ ด้านแนวโน้มพฤติกรรมมีแนวโน้มที่จะปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนของความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง อ้างอิง องค์ประกอบทัศนคติของซิฟฟ์แมนและคานุค (2007) ว่า ส่วนของความเข้าใจ คือ ความรู้และการรับรู้ที่ได้รับจากการประสมประสานกับประสบการณ์โดยตรงต่อทัศนคติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหลายแหล่งข้อมูล ในส่วนนี้จะเห็นว่า สอดคล้องกับ

นักลงทุนที่รับรู้ว่ามีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558 อยู่ในระดับมาก ความเข้าใจข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต้องส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และเพิ่มความเข้าใจในส่วนนี้ เพื่อยกระดับความเข้าใจจากปานกลางไปสู่ระดับมาก ส่วนของความรู้สึก อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับทิพยสุดา ถาวรามร (2554) ที่ได้สรุปว่า การเชื่อมโยงตลาดทุนอาเซียนเป็นสิ่งที่จำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ ภาคเอกชนจึงต้องตื่นตัวที่จะพัฒนาขีดความสามารถของตน ขณะเดียวกันภาครัฐก็ต้องผลักดันให้การเชื่อมโยงตลาดทุนเป็นนโยบายระดับชาติ โดยเร่งแก้ไขกฎหมาย กฎเกณฑ์ และภาษีที่เป็นอุปสรรค เร่งพัฒนาความรู้ด้านการออมและการลงทุนของประชาชน เพื่อให้ตลาดทุนไทยมีความแข็งแกร่ง พร้อมที่จะเอื้ออำนวยให้ประเทศได้ประโยชน์สูงสุดจากการเชื่อมโยง ส่วนของพฤติกรรม พบว่า นักลงทุนมีทัศนคติการลงทุนในระดับมากทุกข้อ หมายความว่า นักลงทุนมีความตื่นตัว สนใจที่จะหาความรู้เพิ่มเติม และพร้อมที่จะลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพะยอม วงศ์สารศรี (2537) กล่าวว่า ทัศนคติกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเมื่อบุคคลมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราจะรู้ได้ด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมา อาจจะแสดงออกมาด้วยคำพูด สีหน้า และท่าทางได้

(3)ระดับความรู้ความเข้าใจในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุน พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 141 คน นักลงทุนส่วนใหญ่ จำนวน 75 คน มีระดับความรู้ความเข้าใจมาก คิดเป็นร้อยละ 53.19 โดยตอบแบบสอบถามข้อที่ถูกต้อง จำนวน 10-12 ข้อ ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 41.84 โดยตอบแบบสอบถามถูกต้อง 6-9 ข้อ และระดับความรู้ความเข้าใจน้อย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.97 โดยตอบแบบสอบถามถูกต้องต่ำกว่า 6 ข้อ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า แม้กลุ่มตัวอย่างจะไม่เคยลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน แต่ก็มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี โดยมีพื้นฐานจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทย การหาความรู้และได้รับข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากสื่อ สิ่งพิมพ์ แต่มีรายละเอียดอีกหลายส่วนที่ไม่รู้ ซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น จะทำให้นักลงทุนสามารถกระจายความเสี่ยงและลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนอย่างถูกต้องและมั่นใจ โดยพิจารณาระดับความรู้ความเข้าใจ ตามแนวคิดของ เจมส์ เบรน ควิน (อ้างถึงในสำนักงาน ก.พ.รและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ 2548) ซึ่งแบ่งระดับความรู้เป็น 4 ระดับ พบว่า

ความรู้ความเข้าใจในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนของนักลงทุน เป็นดังนี้ ระดับที่ 1 (รู้ว่าคืออะไร) นักลงทุนมีความรู้ความเข้าใจว่า ตลาดหลักทรัพย์อาเซียนไม่ได้เป็นการติดต่อซื้อขายหลักทรัพย์ระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลของแต่ละประเทศ ตอบคำถามถูกต้องอยู่ในระดับสูง ตลาดหลักทรัพย์อาเซียนเป็นการซื้อขายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ คือสิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม และไทยและปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เริ่มอนุญาตให้มีการซื้อขายแล้ว นักลงทุนตอบถูกต้อง รองลงมาตามลำดับ ระดับที่ 2 (รู้ว่าเป็นอย่างไร/รู้วิธีการ) นักลงทุนมีความรู้ความเข้าใจว่า นักลงทุนที่ประสงค์จะทำการซื้อขาย ต้องเปิดบัญชีซื้อขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศนั้น ๆ ตอบถูกต้องมาที่สุด การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน นักลงทุนไม่มีสิทธิได้รับเงินปันผลจากการลงทุนในหลักทรัพย์ประเทศอื่น ตอบถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 70.92 หมายความว่านักลงทุนทราบว่าหากต้องการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน สามารถเปิดบัญชีซื้อขายในประเทศของตนเองได้เลยและยังสามารถได้รับเงินปันผลจากการลงทุนด้วย การชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์เป็น 3 วันทำการ (T+3) เช่นเดียวกับตลาดหลักทรัพย์ของไทย ตอบถูกร้อยละ 68.79 ระดับที่ 3 (รู้ว่าทำไม/รู้เหตุผล) นักลงทุนมีความเข้าใจว่าประสบการณ์การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะช่วยให้เข้าใจการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนได้ง่ายขึ้น และตลาดหลักทรัพย์อาเซียนเป็นการเพิ่มช่องทางการลงทุนและกระจายความเสี่ยง นักลงทุนตอบถูกต้อง อยู่ในระดับสูง ด้านการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าสูงสุด ตอบถูกต้อง ร้อยละ 66.67 หมายความว่านักลงทุนมีความคิดหรือคาดหวังว่าการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนจะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าเท่านั้น นักลงทุนยังไม่เคยลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียนเลย จึงยังไม่ทราบผลตอบแทนที่แท้จริง ระดับที่ 4 (ใส่ใจกับเหตุผล) ในส่วนนี้นักลงทุนตอบถูกต้อง ในระดับสูง ได้แก่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัทหลักทรัพย์ ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการลงทุนตลาดหลักทรัพย์อาเซียนแก่นักลงทุนและเป้าหมายของการเปิดตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องของกลุ่มหลักทรัพย์ในอาเซียนและดึงดูดการลงทุนมายังภูมิภาคเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 97.87 และ 95.74 ตามลำดับ และปัจจุบันมีเพียงบริษัทหลักทรัพย์ 15 แห่ง ที่สามารถให้บริการซื้อขายผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียนได้ ตอบถูกต้องรองลงมา

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติและความรู้ความเข้าใจ ในการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทย และได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร ผ่านทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทหลักทรัพย์ สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยที่นักลงทุนในกลุ่มตัวอย่างยังมิได้เคยลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียนเลย

การลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน มีระเบียบและกฎเกณฑ์ ที่แตกต่างจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทย อาทิเช่น การวางหลักประกัน วงเงิน ค่าธรรมเนียมและค่าภาษี ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดสำหรับนักลงทุนที่มีเงินทุนไม่เพียงพอ อีกทั้งยังมีความเสี่ยงเฉพาะประเทศที่ไปลงทุน ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน และความเสี่ยงด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้การลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน ก็ยังคงเป็นประโยชน์ในการเพิ่มทางเลือกสำหรับนักลงทุน เพิ่มโอกาสในการทำกำไร ช่วยกระจายความเสี่ยงและสามารถลงทุนในอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยไม่มี

จากแบบสอบถามเรื่องความรู้ความเข้าใจที่ตอบถูกต้องน้อยที่สุด 3 อันดับ ทำให้พบว่านักลงทุนบางรายยังไม่รู้ว่าปัจจุบันสามารถเปิดบัญชีซื้อขายตลาดหลักทรัพย์อาเซียนผ่านบริษัทหลักทรัพย์ 15 แห่งได้แล้ว และไม่มั่นใจว่าการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อาเซียน จะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ นั่นแสดงให้เห็นว่านักลงทุนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนและ ยังไม่รู้ลึกถึงระเบียบ และกฎเกณฑ์ รวมทั้งค่าธรรมเนียมที่แตกต่างจากลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทย ดังนั้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัทหลักทรัพย์ ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เพิ่มมากขึ้น ควรเพิ่มช่องทางกระจายข่าวสาร เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ผ่านการจัดกิจกรรม สัมมนา อบรม ในหัวข้อการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน หรือจัดให้มีการซื้อขายจำลองผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ต ให้นักลงทุนได้เข้าใจ และเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบัน ทั้งยังต้องจัดเตรียมระบบการซื้อขายที่รวดเร็ว และที่ปรึกษาทางการตลาดที่พร้อมจะให้คำแนะนำ เชื่อว่าในอนาคตหากนักลงทุนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น จะทำให้การซื้อขายผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เป็นการลงทุนแบบไร้พรมแดนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ วิจัยเฉพาะนักลงทุนที่ทำการซื้อขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน) สาขาหาดใหญ่ 1 เท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเพิ่มเติม ขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างให้กว้างขึ้น ไปยังนักลงทุนที่ซื้อขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์อื่น

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์อาเซียน เช่น พฤติกรรมการลงทุน กลยุทธ์การลงทุน อัตราผลตอบแทน เป็นต้น

3. ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย และต่างประเทศ มีความผันผวนตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมาก จึงต้องติดตามอย่างใกล้ชิด และอาจต้องศึกษาวิธีป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ สมรักษ์และคณะ. (2556). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2548). ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: โอกาสทางการค้าและการลงทุนของไทย. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2555). องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. ค้นเมื่อ 27 กันยายน 2555, จาก http://www.dip.go.th

จิรัตน์ สังข์แก้ว. (2545). การลงทุน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). ประวัติและบทบาท,ข้อมูลพื้นฐานในการลงทุน. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2555, จาก http://www.set.ot.th

ทิพยสุดา ถาวรามร. (2554). แนวทางการเชื่อมโยงตลาดทุนอาเซียนและการเตรียมความพร้อมของไทย. สารนิพนธ์. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

บริษัทหลักทรัพย์ ฟินันเซีย ไซรัส จำกัด (มหาชน). (2558). รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ

วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2556) กลยุทธ์ในการเปลี่ยนพฤติกรรมการออมและการลงทุนของคนวัย 20-29 ปี สู่การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์. บทความวิจัย. คณะพาณิชศาสตร์และการบัญชี : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมาคมอาเซียน. (2546). อาเซียนคืออะไร. ค้นเมื่อ 27 กันยายน 2555, จาก www.asean-thailand.org

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2550). เกร็ดความรู้อาเซียน. ค้นเมื่อ 27 กันยายน 2555, จาก www.roiet.nfe.go.th

Schiffman, Leon G.; & Kanuk, Leslie Lazer. (2007). Consumer Behavior. 9th ed. New Jersey: Prantice-Hall, Inc.